

OUVERTURE: 1re Septembre 1936

Institution

THUẬN-HÓA

COMPLÈTEMENT RÉORGANISÉE

AVEC LES CYCLES PRIMAIRE ET PRIMAIRE SUPÉRIEUR

N° 17-19-21-23-25, Rue DAYOT, en face du Stade Olympique (dãy 12 gian)

Comité d'Administration:
 TÔN-QUANG-PHIẾT
 HOÀNG-TÂN
 TRẦN-HỮU-DUÂN

Personnel dirigeant et personnel enseignant complètement nouveaux

TRẦN-DINH-DÂN	TRẦN-VĂN-CÁC	TÔN-QUANG-PHIẾT
HOÀNG-TÂN	BÙI-ÁI	ĐÀO-DUY-ANH
NGUYỄN-THAM	PHẠM-ĐẠM	LÊ-TRUNG-BẬT

Deux institutrices s'occuperont des classes enfantines — une bonne discipline — un laboratoire et une bibliothèque bien garnis

Demandes d'admissions reçues à la Direction
 N° 17, Rue DAYOT - RUE à partir du 15 Août

Lời kêu của hạng thi sinh lữ thời

Bản báo tiếp được bài dưới đây của một người thi sinh ở Quảng Ngãi tên theo về cái "cas" ở lữ thời. Tôi là thống nhất. Hạng thi sinh này tương đương với một tỉnh Quảng Ngãi, có 18 ở Trung Kỳ tỉnh nào cũng có, mong chính phủ soi xét cho họ nhé.

L. T. S.

Chúng tôi hạng thi sinh cũ, ở Quảng-ngãi chịu ếp mười mấy năm nay, cũng muốn chịu luôn vài mươi năm nữa cho qua đời; song mỗi khi xâu xé thuế khóa, không 18 bó tay, phải đem số oan khổ bấy lâu, mong chính phủ gỡ mối kết bình cho.

Năm Khai-Định thứ 1 (1916), học giới cái cách, vắng lệnh thông sức chấn trí: học trò cần phải có bằng Tuyền-sinh, sau mới được hạch khóa thi v. v.

Chúng tôi tuân theo thức kỷ, trong mấy năm hạch đậu 3 bằng cấp kỳ. Chương trình hạch-Khoa, Thi rất là nghiêm ngặt:

Đi mực. — do Bộ Học ra gửi về, chữ nhỏ, chữ tây, chữ quốc ngữ và toàn pháp gồm đủ.

Quan chấm trường. — Bộ chọn các viên giáo chức các tỉnh tới chấm. Tỉnh Quảng-ngãi có quan Hai làm giám khảo và tham dự một môn trong các môn khảo vấn.

Quyền đậu. — Do Bộ duyệt lại, Bộ ý, tư về sẽ cấp bằng.

Bằng cấp. — Tuyền, khóa thi hội đồng Tòa, tỉnh và quan Đốc học cấp. Thi sinh thi quan chủ tỉnh cấp. Trong bằng kỳ có câu:

本學畢業生錄取內一欽何係
 試生錄取內由官署頒發文憑
 方得應試。又於年限內應試免
 其再試。v. v.

Vì chương trình có nghiêm hơn trước, nên toàn tỉnh đậu thi sinh có 80 người, đậu khóa sinh có 30 người. (Trước kia tỉnh chúng tôi mỗi lần hạch, phải lấy đậu trước năm Duy-Tân 450 người, sau năm Duy-Tân 250 người, mà mấy năm kỳ chỉ đậu được số ấy).

Chúng tôi lãnh bằng Thi-sinh thì được một khoa mẫu-ngô tại trường Thừa, rồi cái thang học nửa cũ nửa mới, kỳ nhà nước lại triệt bỏ; vài năm sau có nghị định đổi Tuyền sinh ra Tiểu học yếu lược, nối lên con đường primaire, mà cái đường Tuyền, Khóa, Thi sinh bị bỏ xó.

Lập ra rồi bỏ đi, quyền ở nhà nước, nhưng chúng tôi hết gỗ đi, phải về nhà ôm những bằng kia ngồi thở!

Hội chợ Hanoi

Hội chợ Hanoi năm nay sẽ mở vào ngày 28 Novembre, đến 13 Decembre thì bế mạc.

Năm nay về giá cho thuê gian hàng có sụt bởi đi 10%. Hội chợ cũng ở chỗ cũ, nơi Đại-lộ Gambetta, gần nhà ga.

Hội chợ Hanoi năm nay nhờ đường xe lửa nối thông hành, khác mọi năm nhiều.

MỘT HỘP

THIỆT

THUỐC HƯƠN VALDA

dùng trong lý, ngâm phải ló

thì đủ ngàn ngừa

Khởi đau óc giông, khởi đau

phối và đủ trừ các bệnh

NHƯNG LA

Sở mũi, nghẹt mũi, phong

hàng, ngoại cảm, hoặc cảm

nhật nổi sấm, vẩn, vẩn

MÀ NHƯT LA PHẢI

ĐOI CHO ĐƯỢC

THIỆT THUỐC HƯƠN

- VALDA -

hàn đựng trong hộp mà thời,

trên nắp hộp như phải có

chữ hiệu

- VALDA -

mới thiết phải

Tình cảnh các giáo sư ở Trung-kỳ

Nhân đọc bài: "chuyện đi khám ban tu nghiệp sư phạm ở Thanh-hóa" số 934, cùng bài: "các hào lý và phụ huynh xin phép chức cho một thầy giáo" ở số 941, mà tôi sinh ra một mối cảm xúc vô hạn.

Cũng vì quá cảm mà tôi mới viết bài này:

Ái tự phụ mình là thực giả chắc cũng thừa nhận rằng trong giáo giới hạng thầy cô công nhất với bộn bề và bị bạc đãi nhất là hạng giáo sư; bình tâm mà nói thì trong hạng giáo sư có người mới dạy yếu lược, có người mới dạy tiểu học hoặc tốt nghiệp ở ban sư phạm, hay tam tứ niên cao tiểu và có bằng thành chung như các ngài đốc, hiền, giáo, huấn.

Độc đến đây chắc trong độc giả có người sẽ nói: "sống lâu được hưởng lão làng" chứ gì. Nhưng không đâu, có được thế là về phần ai kia, chứ chức giáo sư đầu óc đối mưới tuổi ra làm giáo sư với số tiền học 33, 105 mỗi tháng, cho đến lúc đầu học bậc phổ cũng chỉ còn 85 105 mà học chẳng có ăn thêm chỉ được một vài đồng là cùng.

Viết đến đây tôi không khỏi nhớ tới có hai người bà con đương làm giáo sư đã trải 13 năm mà lúc mới ra ăn công mỗi tháng là 105 mà hiện nay là 10530. Tôi lại còn nhớ có một người bạn đã ra dạy hơn 9 năm rồi với số tiền mới ra là 105, mà bây giờ chỉ còn có 95. Đó là món tiền công quá hậu của họ.

Trái lại, sự dạy dỗ của họ nào phải dễ dàng gì đâu, mà có phần vất vả hơn các trợ giáo, tư học. Như một người giáo sư đến dạy một trường thì có nhiều khi dạy ba bốn lớp, nào là hạng mới học a, b, c, hạng biết đọc, biết viết, hạng sắp đi thi yếu lược. Vẫn biết về trường

NÔNG DÂN Ở THÔN QUÊ TRUNG-KỲ

Bản báo được bài này của một độc giả trong thôn quê gửi lại, tôi là thiết thực, đáng y nguyên văn như dưới; gọi là góp một ý kiến.

Gần đây đọc một ít báo quốc văn ta, thấy ai nấy nao nức, trước thì bàn chức quan Toàn quyền mới, nước mong ông này, nguyện vọng ông kia, kể đó lại thấy nao nức và chuyện đón rước ủy ban điều tra và dâng bản yêu cầu... Các nhà làm chính trị hay các nhà viết báo, vì cái "nghề" của họ mà hơ hào, bất kỳ nhép gì họ không bỏ qua, cái đó không nói làm gì, đến phổ rằng dân nguyện mà nói chung đến hạng bình dân ở thôn quê và thợ thuyền ở Trảng - kỳ chúng tôi thì oan quá.

Không rõ dân cây và lao động trong Nam ngoài Bắc thế nào, còn bình dân ở Trảng-kỳ, thì chính quan công sự trong một tỉnh mà trong 100 người dân, đến trên 90 người đã không biết tên ngài, huống là quan Toàn-quyền ở trên cao, cùng ban điều tra khách quý kia, dân chúng tôi xem chẳng khác gì chuyện ngoài trời.

Như nói cái danh hiệu tôn quý và có quan hệ đến vận mạng xứ này, lại có thể gây nên hạnh phúc cho chúng tôi, chúng tôi không phải không trông mong, song khổ vì chúng tôi ở trong cái cảnh nằm dưới mấy tầng áp chế, không khi nào ngóc đầu mở mắt trông ra.

Dự bị, dân không được yếu lược cũng không bắt buộc gì; đó là nói theo chương trình, theo quan trên, chứ đối với phụ huynh học trò, hoặc đồng lý mà không có tờ mơn nào đi thì hay dạn, thì bị lôi thôi ngay, như là bị kiện cáo hoặc bị mang nhiều điều không tốt vào mình.

(Xem qua trang 3 cột 4)

ngoài lũy tre góc làng kia!

Hoàn cảnh sanh hoạt của chúng tôi, tưởng các ngài đã biết thừa, quanh năm vất vả chỉ ăn nhờ vào miếng đất vài vườn, mà ngày nay làm không đủ nạp thuế, buộc phải bán sức nuôi miệng. Ngày thường chúng tôi chỉ thấy ông lý kêu xâu, thấy đồng giục thuế, phủ huyện sức trích lục đạc điền, ruộng biển mua muối thì mấy người Thương chánh bắt hỏi, lên ruộng đến cả thì mấy bác Kiểm lâm bắt dọa; trường vài hàng thuốc lá mà khai báo đủ điều, bưng rở rau đi chợ là bác thu thuế chợ không tha, cho đến mua cau, bán chè, lò rèn, thợ mộc cũng phải nộp ba lạng... Đó là chưa kể góc ruộng cạnh vườn, rồi bị ai nhét thuốc phiện, rượu lậu vào mà vu cáo, thì tan nhà nát cửa, hoặc bị tã tội chưa biết khi nào!

Tình trạng đời sống chúng tôi như thế, chỉ mong một phần dăm púp cùng trừ bớt những lạm của kẻ thừa hành mà chúng tôi bị tiếp xúc hằng ngày, thế nào cho các làm ra được ăn, khỏi bị ai bóc lột, con đến tuổi có chỗ học, vật sản làm ra có đường tiêu lưu, may con ma «đôi» cũng con ma «đôi» khỏi ám ảnh, là phúc lắm rồi, có đâu có cái hi vọng được như bình dân xứ văn minh mà các ngài khuyên dụ?

Tuy vậy, các ngài có lòng gọi đến cái tên «bình dân» chúng tôi, chúng tôi được thờ một phần là chúng tôi đối ơn một phần, chứ trên vai dân chúng tôi hiện nay ở Trung-kỳ nằm dưới 2 chính phủ, phần gánh vác của dân chúng tôi đã đến ngày quá sức chịu nặng sẽ không khỏi có ngày nhấc lên mà dưng giẫy không nổi.

Xin các ngài hiền chủ cần thiết hơn là nói chuyện phần dăm xa xăm.

Tiểu-Nông

CÁC MÓN THUỐC ĐẠI-BỒ VÔ-VĂN-VÂN ĐÁ NỔI TIẾNG HAY

THUỐC BỒ CON NIT. — Nguyên bệnh con nit bởi nơi tỷ-vị yếu. Tỷ-vị yếu, ăn không tiêu, cam-tiệt, thực-tiệt, bụng lớn nổi gân xanh, nước da vàng, dễ mề-hải đầu, bụng và trên hăm hăm hoai, còn da bọc xương, ít ăn ít ngủ, uống thuốc NHI-KHOA ĐÁ-BỒ-HOÀN mỗi hộp 050, uống 10 ngày, thì kiện tỷ mạnh vị và giải hết các chứng bệnh.

THUỐC BỒ ĐÀN ÔNG. — Người trai trẻ thường hay bị đau thận, mộng-tĩnh, di-tĩnh và hoạt-tĩnh xin xem rõ ở trang 2 báo Trảng An số nào cũng có nói rõ về bệnh ấy và cách điều trị bằng thuốc TAM-TINH HẢI-CẦU-BỒ-THẬN và CỐ-TINH NHUẬN-TRƯỜNG. Còn như người lao làm lao lực, muốn uống thuốc bổ cho mạnh khỏe, bổ tim, bổ thận, bổ óc, thần thể động mạp mạp, nên uống SÂM-NHUNG DƯƠNG-TÂN BỒ-THẬN, mỗi hộp 5 hoặc 1500. Các bệnh đến hết, gương mặt trở nên tươi tốt.

THUỐC BỒ ĐÀN BÀ. — Đàn bà lấy kinh-huyết làm cốt. Kinh-huyết không đều sinh ra nhiều chứng không kể xiết. Vậy các bà cáo cô nếu nghe trong mình không động khỏe, có bệnh này cũng biến sanh ra bệnh khác nên uống thuốc SÔNG-LIÊU ĐIỀU-KINH BẠCH-ĐÁI-HOÀN, mỗi hộp 5 hoặc 0320. Thuốc này bổ huyết điều kinh và trừ huyết trắng. Huyết động sung túc, kinh kỳ đến thì thần thể trở nên tráng-cường, con người đáng khỏe mạnh.

THUỐC BỒ ĐÀN BÀ GIÀ. — Người già yếu tuổi cao, tóc lốm, khí huyết suy kém, tỷ-vị hư nhược, ít ăn, trong mình nhẹ một, tay chân nhức mỏi, hãy uống thuốc ĐIỀN-LINH TỬ-THY-HOÀN, hộp lớn 5 hoặc 1550. Hộp nhỏ 2 hoặc 0380 thì các bệnh đến hết, sức lực động thêm sống lâu thêm tuổi. Thuốc này là thuốc đại-bồ giá trị hơn các thứ thuốc bổ khác.

Các chi cuộc nhà thuốc **VÔ-VĂN-VÂN** Thủ-dầu-một — Nam-Kỳ

SAIGON
223, Rue d'Espagne

QUINHOA
Avenue Gia-Long

HUE
87, Rue Paul Bert

HANOI
86, Rue de Coton

TOURANE
Avenue de Maillé

HAIPHONG
103, Bd Bonnal

CẦN THÊM... ĐẠI-LÝ?

Chà «AN-LI» ra được 6 tháng nay, xét về số chế tạo với số tiền thu làm cho bản hiện càng thêm hấp dẫn bởi phần: 1) 2) 3)

Ngon, nhiều nước, giá rẻ!

«Trăm nghe không bằng một thấy», vì vậy bản hiện không muốn lén lút nhiều, quý khách cho mua đúng thể một gói sẽ biết. Giá bán hết sức rẻ (gói 200: 0500 — gói 100: 0300). Mua buôn, đại lý, hoa hồng hậu; thể lệ sẽ.

Cần thêm đại lý khắp nơi. Ai muốn làm, viết thư về:

TRƯƠNG-NHƯỢNG

«AN-LI»

(ANAM) TAM KỲ

VIN TRITONIC MIXTURE TRITONIC PILULES TRITONIC

Ba thứ thuốc bổ rất quý dùng để trị bệnh thiếu huyết, mệt nhọc, ăn không tiêu, đau cúm, đau sỏi rết mới khỏi, đàn bà ở - cử dục, vẩn vẩn...

thích dùng rượu thì dùng VIN TRITONIC 1 lít 2\$50
 thích dùng nước thì dùng MIXTURE TRITONIC 1 chai 0\$80
 thích dùng hoàn thì dùng PILULES TRITONIC 1 chai 0\$80

PHARMACIE PHẠM-DOÁN-ĐIỂM TOURANE

Bàn Đố Cách-Trị

Ái cũng biết môn học cách trị cần nhất là phải có bản đồ để khảo sát mới hiểu rõ được, nên các trường, học mần gì có bản đồ về môn ấy.

Hội Mai LINH 60-62, Paul Doumer Hải-phong, mới in hành ít bản đồ treo ở các trường nguyên giá chỉ 50 Phép mà dịch ra quốc ngữ, ai trông cũng hiểu được.

Đó là rất đẹp mà giá rẻ, mỗi bản từ 0500 đến 0330. (Lời giới thiệu của báo Tiếng-Dân)

ĐÃ IN XONG:

Homon (4 thứ) — Animaux (19 thứ) — Végétaux (3 thứ) —

Termes géographiques (2 thứ) — Le décollage du riz.

Tất cả hơn 50 tờ chia 1 m 10 Series khác nhau.

In đen và màu vào giấy 161. Giá từ 0500 đến 0330.

Khổ to 30x50 đến 50x60.

BÁN BUÔN BÁN LẺ:

Mai-Linh A 60-62 Av. Paul Doumer (Hải-phong)

Mai-Linh B 7, Rue du Vieux Marché (Hanoi)

và ở đại lý Mai-Linh khắp Ta-bộ.

CATALOGUE DÉTAILLÉ:

Gửi thư về lấy catalogue détaillé bằng thư.

Thuốc nào trị bệnh ho hay hơn hết, hiệu nghiệm hơn hết

THUỐC BỒ - PHỄ THÁNH - DƯỢC

Ho gió, đàm, siêng v. v. v.
 dùng vào thấy thuyên giảm cấp kỳ

Tại nhà thuốc **Đại-Quang**, 27, Bd. Tổng-Đốc-Phượng CHOLON. Có để cho mọi người thí-nghiệm khỏi phải trả tiền. Có mua uống xin nhìn kỹ nhãn con **Bướm-Bướm**.

